

Vesa Kärhä/KK

20.2.2015

YM001:00/2015

Ympäristöministeriö
Kirjaamo
PL 35
00023 VALTIONEUVOSTO

kirjaamo.ym@ymparisto.fi

Viite: Ympäristöministeriön lausuntopyyntö 20.1.2015 YM001:00/2015

koskien valtioneuvoston asetusta talousvesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla annetun valtioneuvoston asetuksen 10 § muuttamisesta

Lausuntopyynnön asia

Lausuntoa pyydetään ympäristöministeriön ehdotuksesta valtioneuvoston asetukseksi talousvesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla annetun valtioneuvoston asetuksen 10 § muuttamisesta. Ehdotetulla muutoksella jatkettaisiin asetuksen 10 §:ssä säädettyä siirtymäaikaa ennen vuotta 2004 rakennetuille kiinteistöille kahdella vuodella eli maaliskuuhun 2018 asti.

Lausuntopyynnön liitteestä saamamme käsitys ehdotetusta muutoksesta

Lausuntopyynnön liitteenä toimitetussa muistioluonnoksessa todetaan siirtymäajan jatkamista ehdotettavan vedoten tarpeeseen pyrkiä välttämään voimassa olevan asetuksen toimeenpanosta nykyisen siirtymäajan puitteissa aiheutuva työruuhka.

Lisäksi liitteessä kerrotaan kevään 2015 aikana ympäristöministeriössä käynnistyvistä lainsäädännön valmistelusta haja-asutusalueiden ennen vuotta 2004 rakennettujen kiinteistöjen talousjätevesien käsittelyä koskevan lainsäädännön muuttamiseksi. Ministeriön todetaan alkuvuodesta asetettavan työryhmän, jonka työssä käydään läpi, voidaanko sellaiset kiinteistöt, jotka eivät ole ympäristönsuojelullisesti herkällä alueella vesistöjen äärellä tai pohjavesialueella, vapauttaa nykyisistä vaatimuksista. Näiden kiinteistöjen osalta veloitteet uusia jätevesijärjestelmät lankeaisivat esimerkiksi vasta remonttien yhteydessä.

Liitteessä kerrotaan lainsäädäntövalmistelussa otettavan kantaa myös voimassa olevien poikkeussäännösten soveltamiseen ja riittävyteen sekä neuvonnan kehittämiseen. Osana työryhmän toimeksiantoa selvitetään myös niiden kansalaisten oikeudellinen asema, jotka ovat tehostaneet jätevesien käsittelyä voimassa olevien säännösten vaatimusten mukaisiksi, mutta joiden osalta vaatimuksia mahdollisesti esitetään lievennettäviksi.

Lisätietoja ympäristöministeriön työryhmästä ja sen toimeksiannosta saimme lukea ympäristöministeriön 17.2.2015 päiväystä tiedotteesta.

Lausunnon rakenteesta

Lausuntoa pyydetään ehdotuksesta asetuksen muutokseksi esittäen liiteaineistona muistio, jossa kerrotaan ehdotusta laajemman lainsäädännön muutoksen valmistelusta. Tästä johtuen voitaneen katsoa sopivaksi lausua myös valmistelun kohteina mainituista seikoista. Ympäristöministeriön työryhmätiedotteen antamat lisätiedot on mielestämme myös tarkoituksenmukaista huomioida lausunnossa.

Lausunto

Muoviteollisuus ry vastustaa asetuksen muutosta esitetyssä muodossaan ja ehdottaa vaihtoehtoista muotoa asetuksen muutokselle. Lisäksi esitämme näkemyksiä huomioon otettavaksi sekä asetusmuutoksesta päätettäessä että käynnistyvässä laajemmassa lainsäädännön muutoksen valmistelussa ylipäätään ja erityisesti ympäristöministeriön työryhmässä.

Perustelut

Vastustavaa kantaamme esitettyyn siirtymäajan jatkamiseen perustelemme liitemuistiossakin todetulla kokemuksella edellisestä siirtymäajan jatkamisesta vuonna 2011. Muistion mukaan siirtymäajan pidennys pysäytti työt. Lisäksi muistiossa esitetään tehostettavan neuvonnan parantavan uuden siirtymäajan pidennyksen puitteissa saavutettavia tuloksia. Tähän mennessä neuvonnan tuella saavutetut tulokset eivät tue tätä näkemystä. Neuvonnan lisäksi tarvitaan muita tehostetun vaikuttamisen toimenpiteitä. Emme usko hajajätevesiasetuksen siirtymäajan jatkamisen käynnistävän tai vauhdittavan käsittelyjärjestelmien toteuttamiseen liittyviä töitä.

Liitemuistiossa esitettyjen seikkojen perusteella ymmärrämme, että asetuksen muuttamiselle voi olla olemassa pakottava yhteiskunnallinen tarve. Niinpä ehdotamme vaihtoehtoista muotoa (s. 4/4) asetuksen muutokselle. Vaihtoehdossamme siirtymäaika porrastettaisiin siten, että pilaantumiselle herkillä alueilla sijaitsevia kiinteistöjä koskeva siirtymäaika pidettäisiin ennallaan ja muita kiinteistöjä koskien säädettäisiin uusi jatkettu siirtymäaika. Ehdotustamme perustelemme todeten, että näin asetus tukisi tavoitetta parantaa ympäristön tilaa paremmin kuin lausuntopyyntöissä esitetyssä muodossa. Kansallisten ja kansainvälisten jätevesikuormituksen vähentämistä koskevien tavoitteiden saavuttaminen olisi helpompaa kun asetuksen vaikutuksia ei lykättäisi myöhemmäksi kaikkien vielä toimenpiteitä odottavien kiinteistöjen osalta. Samalla asetusmuutos kuitenkin huomioisi voimassa olevaan säädökseen kohdistuvan yhteiskunnallisen paineen.

Huomioitavia näkemyksiä:

Asetusmuutoksesta päätettäessä sekä käynnistyvässä laajemmassa lainsäädännön muutoksen valmistelussa ylipäätään ja erityisesti ympäristöministeriön työryhmässä huomioitavaksi esitämme seuraavia näkemyksiä:

- siirtymäajan päättymisen päivämäärästä päätettäessä on hyvä huomioida alkuvuoden talviset kuukaudet, jotka ovat varsin epätodennäköistä järjestelmien asennusaikaa
- jätevesijärjestelmän uusimisen kytkeminen kiinteistön remontiin on jo huomioitu toimivalla tavalla asetuksen 10 §:ssä, joten uudenlaista kytkentää siihen ei tarvita
- poikkeussäännöstö on riittävä, kunhan kunnat saadaan aktivoitua niiden soveltamisessa
- neuvontaa olisi hyvä kehittää niin, että kunnat ottaisivat siinä nykyistä aktiivisemmän ja ohjaavamman roolin saadakseen käyttöönsä hajajätevesiasetuksen toimeenpanon vauhdittamisessa tarpeelliset kiinteistökohtaiset jätevesiselvitykset
- kunnat voisivat myös nykyistä tehokkaammin hyödyntää ympäristönsuojelulain 202 §:n mukaisia ympäristönsuojelumääräyksiä sekä kiinteistöjen hajajätevesien käsittelyn ohjaamisessa että maataloudesta aiheutuvan lähivesien kuormituksen hallinnassa
- viranomaiset voisivat tukea käytännön työtä omalla tiedottamistoiminnallaan
- kansalaisten oikeudelliseen asemaan liittyvät mahdolliset ongelmat voidaan välttää pitämällä lainsäädännön vaatimukset ennallaan tai tekemällä vain sitä vaarantamattomia muutoksia, muistiossa mainituista vaatimuksista vapauttamisista pitää siis pidättäytyä

- jätevesijärjestelmien uudistamista tulisi vauhdittaa korjausavustusjärjestelmää kehittämällä esim. tuloarvoja tarkistamalla ja suuntaamalla siihen varoja esim. neuvontakäyttöön suunnitellusta rahoituksesta (muistiossa esitetty 2,5 milj. €/vuosi neuvontarahoitus voitaisiin esimerkiksi jakaa myös 5.000 kpl:na 500 euron korjausavustuksia)
- viemärintiöjärjestelmien täytäntöönpanoon panostamalla saadaan aikaan merkittävä ympäristön tilaa ja haja-asutusalueiden jätevedenkäsittelyä parantava vaikutus
- kotitalousvähennyksen ulottaminen selkeästi myös käsittelyjärjestelmien suunnittelu- ja huoltotöihin vauhdittaisi osaltaan järjestelmien uudistamista
- termin ”kuiva maa” tuominen hajajätevesiä koskevaan lainsäädäntöön aiheuttaisi lisää sekaannusta, mikä on vältettävissä keskittymällä jo vakiintuneeseen käsittepariin ”pilaantumiselle herkät alueet” ja muut alueet
- kuntien tulisi hyödyntää jo tehtyjä vesihuollon kehittämissuunnitelmia toteuttaessaan nopeaa hajajätevesiasetuksen toimeenpanoa
- kuntien vesihuollon kehittämissuunnitelmien merkitystä on syytä jatkossakin korostaa vaikka niitä koskevaa lainsäädäntöä on muistiossa todetulla tavalla muutettu
- käsittelyjärjestelmiä koskevasta investointitarpeista puhuttaessa on hyvä huomioida se, että muilla kuin pilaantumiselle herkällä alueilla investointitarve on todennäköisesti keskimääräistä pienempi eli mahdollisesti lähempänä muistiossa esitetyn kustannushaarukan alarajaa 1.000 euroa kuin mainittua keskimääräistä 5.000 euroa
- talouden matalasuhdanteen aikana resurssien todennäköisesti parempi saatavuus ja yleensä matalampi hintataso luovat investoinneille otollisemmat puitteet kuin talouden korkeasuhdanteen tilanne
- haja-asutusalueiden kaivo- ja lähivesien puhtaudesta huolehtiminen tukee sekä asukkaiden että matkailijoiden hyvinvointia ja terveyttä edistäen näin myös maaseudun elinkelpoisuutta ja matkailualan yritysten toimintaa
- Suomen maine puhtaiden vesien maana on monella tavalla arvokasta kansallisomaisuutta, josta kannattaa pitää huolta myös hajajätevedet puhdistamalla

Lopuksi toteamme, että muutosehdotuksen liitemuistiossa mainituissa vaikutusarvioissa ei valitettavasti ollut huomioitu muutoksen vaikutuksia teollisuudelle ja alan muille yrityksille. Korostamme teollisuuden investointien merkittäviä summia käsittelyjärjestelmien toimituskapasiteetin rakentamiseen sekä panostaneen yhteistyössä toimitusketjun muiden yritysten kanssa alan palvelujärjestelmään. Ehdotetun asetusmuutoksen taloudellinen merkitys ja työllisyysvaikutus teollisuudelle ja alan muille toimijoille on merkittävä kun huomioimme alan jo pysähtyneen työtilanteen ja ehdotetusta muutoksesta seuraavan töiden edelleen siirtymisen. Kansalaisten luottamuksensuojan rinnalla tulee muistaa myös yritystoiminnalle tärkeä lainsäädännön ennustettavuus. Esitämmekin tässä vahvan toiveen, että ympäristöministeriön tiedotteella 17.2.2015 julkaistua työryhmää vielä täydennettäisiin valmistavan teollisuuden asiantuntijalla sekä että lainsäädäntömuutosten valmistelijat ja erityisesti ympäristöministeriön työryhmä ainakin kuulisivat myös valmistavan teollisuuden ja muiden alan yritysten asiantuntijoita.

Helsingissä 20.2.2015

Muoviteollisuus ry

Vesa Kärhä
toimitusjohtaja

Lisätiedot:

Muoviteollisuus ry:n putkijaoston ja puhdistamotyöryhmän asiamies Kari Kuivalainen
puhelin 040 8439 425, sähköposti kari.kuivalainen@plastics.fi

Alla on ehdotus hajajätevesiasetuksen 10 §:n siirtymäsäännöksen uudeksi sanamuodoksi ehdottamamme siirtymäajan porrastuksen mukaan.

Valtioneuvoston asetus

talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä päivänä kuuta 2015

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti
muutetaan talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla annetun valtioneuvoston asetuksen (209/2011) 10 §:n 1 momentti,
seuraavasti:

10 §

Siirtymäsäännökset

Kiinteistöllä 1 päivänä tammikuuta 2004 ole-
massa olleet käyttökuntoiset jätevesijärjestelmät,
jotka eivät täytä tämän asetuksen 3 §:ssä säädetty-
jä vaatimuksia, on saatettava tämän asetuksen
mukaisiksi tämän asetuksen 4 §:ssä tarkoitetuilla
pilaantumiselle herkillä alueilla viimeistään 15
päivänä maaliskuuta 2016 ja muilla alueilla
viimeistään 15 päivänä maaliskuuta 2018.

Jos kiinteistöllä tehdään korjaus- tai muutostöi-
tä, jotka ovat verrattavissa rakennuksen rakenta-
miseen, kiinteistöllä toteutetaan vähäistä suurem-
paa lisärakentamista tai jätevesijärjestelmää muu-
tetaan olennaisesti siten, että siihen vaaditaan
maankäyttö- ja rakennuslain mukaan rakennuslu-
pa tai toimenpidelupa taikka rakentamista koskeva
ilmoitus, ei 1 momenttia kuitenkaan sovelleta.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2015.